

Streszczenie

Duchowieństwo archidiaconatu sandomierskiego w 1748 r.

Katalog duchowieństwa archidiaconatu sandomierskiego, obejmujący 115 duchownych pozwala pokazać ogólne tendencje rządzące systemem naboru duchowieństwa i realia życiowych, w których żyło się większość ówczesnych księży. Z diec. krakowskiej pochodziło 69% duchownych pracujących w archidiaconacie. Znakomita większość duchownych przyjęła święcenia prezbiteratu do 30 roku życia. Święcenia otrzymywali po zakończeniu okresu edukacji na poziomie średnim, oraz po ukończeniu seminarium. W zasadzie uzyskiwali wykształcenie w seminariach znajdujących się najbliżej miejsca swojego urodzenia. Pierwsze posady duchowne, to z reguły wikariaty lub prebendy nie stanowiące wystarczających podstaw finansowych do utrzymania. Większość z prepozytów i plebanów archidiaconatu w taki sposób rozpoczynało „karierę duchowną” (82%). Życie duchowne od beneficjum kanonicznego rozpoczynali tylko „dobrze urodzeni”. Zbyt często nie zmieniano miejsce pełnienia posługi duszpasterskiej. A jeśli następowały zmiany, to kolejne placówki parafialne nie były bardzo oddalone od siebie. Pochodzący z sąsiednich diecezji uzyskiwali beneficja na zasadach nie podobnych zasadach jak duchowieństwo rodzime. Dla tych, którzy pochodzili z oddalonych ziem Rzeczypospolitej, beneficjum plebańskie w diec. krakowskiej przynosiło dodatkowy dochód. Zazwyczaj nie rezygnowali z beneficjum posiadanym we własnej diecezji i rzadko decydowali się na rezydencję w diec. krakowskiej. W omawianym archidiaconacie 32 % plebanów (16 osób) osiadało inne beneficja. Ponieważ nie zawsze kumulowano beneficja duszpasterskie, „gromadzenie” kolejnych beneficjów nie oznaczało nierezydencji przy kościele parafialnym. W archidiaconacie sandomierskim stale przebywało w swojej parafii 40 duchownych (80%), 7 – częściowo (14%), a 3 nie wypełniało wcale tego obowiązku (6%).

Summary

The Clergy of the Sandomierz Archdeaconry in 1748

The Catalogue of the Sandomierz archdeaconry priests including 115 members shows the general tendencies in the system of clergy recruitment and the circumstances of life of most priests. 69 % of the priests working in the archdeaconry came from the Cracow archdiocese. Most of them were ordained before they were 30 years old. They were ordained after having completed education at the level of high school or after the seminary formation. Normally they were instructed in seminaries situated close to their place of origin. Their first vicariates and prebends were too little to provide them sufficient financial resources. Most provosts and vicars of archdeaconry started their “priestly career” in this way (82 %). Only “well born” priests started their priestly life on the level of a higher benefice. They didn’t change the place of their priestly service very often. If that happened, the successive parochial posts were not very distant from the previous place of employment. Priests coming from neighboring dioceses received benefices on similar conditions as native priests. The priests which came from remote places in the country, the curial benefice provided additional income. They usually did not reject their benefice in their own parishes and rarely decided to reside in the Cracow diocese. In the Sandomierz archdeaconry 16 priests (32 %) had other benefices in presented period. Often priestly benefices were not cumulated, therefore “collecting” other benefices meant that priests usually resided in their parochial churches. In the Sandomierz archdeaconry resided in their own parish 40 clergymen (80 %), 7 – temporarily (14 %), and 3 of them did not fulfill this duty (6 %).

STRESZCZENIE

PROBLEMATYKA HISTORYCZNA W PIŚMIENNICTWIE KSIĘŻY DIECEZJI SANDOMIERSKIEJ W XIX WIEKU

Analiza twórczości pisarskiej duchowieństwa diecezji sandomierskiej pozwoliła ustalić, że w ich publikacjach znalazły odzwierciedlenie wszystkie ważniejsze zjawiska związane z przemianami społeczno-religijnymi i kulturalnymi, które pojawiły się na przestrzeni XIX wieku na Kielecczyźnie i w skali ogólnokrajowej. Wszechstronność zainteresowań pisarskich duchownych uwidoczniła się m.in. w ich piśmiennictwie historycznym obejmującym prace z zakresu historii regionalnej, historii Polski i historii powszechnej. Wartość naukowa tych prac jest jednak dość zróżnicowana. W większości reprezentują one nurt tradycyjnej dziewiętnastowiecznej historiografii religijnej i nie odpowiadają wymogom współczesnej nauki historycznej. Dla historyka i badacza religijności szczególne znaczenie ma jednak fakt, że autorzy omawianych publikacji często powoływali się na źródła obecnie już nie istniejące, stąd należy podkreślić niepowtarzalną wartość wielu zawartych tam informacji. Wydawnictwa książkowe publikowane były przeważnie w znanych drukarniach warszawskich, ale prace wychodzące przed wybuchem I wojny światowej coraz częściej ukazywały się nakładem nowo powstałych wydawnictw i drukarni regionalnych. Pod koniec epoki zaborów zaczęło wychodzić na Kielecczyźnie szereg lokalnych gazet i czasopism, co w dużym stopniu wpłynęło na wzrost liczby publikacji prasowych duchowieństwa tego regionu.

Problematica storica nella letteratura dei sacerdoti della diocesi di Sandomierz nel XIX secolo

Riassunto

L'attività letteraria del clero della diocesi di Sandomierz dimostra che nelle pubblicazioni dei sacerdoti del periodo presentato nell'articolo si fanno vedere quasi tutti fatti importanti legati ai cambiamenti sociali, religiosi e culturali del loro tempo e della loro regione. Vi si nota anche la valutazione degli eventi riguardanti tutto il paese. La versatilità del loro interesse letterario si nota soprattutto nella loro letteratura storica, la quale tenta di descrivere la storia regionale, storia della Polonia e quella universale. Il valore scientifico delle loro dissertazioni è abbastanza differenziato. Nella maggior parte esse rappresentano la corrente della storiografia tradizionale religiosa dell'Ottocento e non hanno un valore scientifico alto. Importante però è il fatto che nelle loro pubblicazioni ci sono le citazioni delle fonti che con il tempo sono andati perduti. Per questo motivo dette pubblicazioni sono molto importanti per lo storico. Gli autori pubblicavano i loro libri soprattutto nelle note in quel tempo tipografie di Varsavia, le dissertazioni scritte prima della prima guerra mondiale venivano stampate sempre di più nelle tipografie regionali. Prima del riacquisto dell'indipendenza nel 1918 appaiono molti giornali locali. Ciò rese possibile la crescita del numero delle pubblicazioni del clero della diocesi.

Traduzione: Krzysztof Tyburowski

Streszczenie

PRZYCZYNEK DO DZIEJÓW LASOCINA W OKRESIE NIEWOLI NARODOWEJ (1795-1914) LASOCIN I JEGO MIESZKAŃCY

Beitrag zur Geschichte von Lasocin in der Zeit der Nationalunfreiheit (1795-1914)

Zusammenfassung

Lasocin war 1547 als erste von vier angelegten Städte im Lande im sechzehnten Jahrhundert gegründet worden. Gründer und gleichzeitig Eigentümer der Stadt war Andrzej Lasota, der mit seiner Frau Barbara ein Waldgelände zu ihrer Gründung gab. König Zygmunt August bestätigte das Privileg der Gründung der Stadt und Andrzej Lasota gab Rechte für ihre Einwohner.

Im Laufe der Jahrhunderte erlangte Lasocin keine beherrschende Lage im Landstrich, obgleich die Stadt garantierte Rechte für Stattfinden der Märkte und der Jahrmärkte hatte. Im neunzehnten Jahrhundert beschäftigten sich die Einwohner hauptsächlich mit der Landwirtschaft. Wenige Einwohner beschäftigten sich mit dem Handwerk. In Lasocin wohnten keine Juden. Die Stadt lag weit von Fernverkehrswegen. Diese Faktoren verursachten, dass Lasocin in 1869 Stadtrechte verlor. Anzeichen zur wirtschaftlichen Widerbelebung entstanden um die Wende des neunzehnten zum zwanzigsten Jahrhunderts. Dann waren sie verbunden mit der Waldwirtschaft.

Lasocin hatte hölzerne Bebauung, die vielfach ganz oder teils verbrannte. Im Mittelpunkt der Stadt war quadratischer Marktplatz. In den Ecken des Marktplatzes lagen Strassen an. In 1818 hatte Lasocin 118 Häuser, in denen gegen 530 Einwohner wohnten. In 1880 lebten 820 Einwohner in der Stadt. Ihre Leben konzentrierte sich die hölzerne Michael - Engel - Kirche ringsum. Lasociner und alle ortigen Pfarrer sorgten über diese Kirche, über ihre Umgebung und über ihre Ausstattung. Gehalt der Pfarrer war genügend für sie selbst und für Renovierungen der Pfarrei - Gebäude.

Übersetzung: Stanisław Lis

SŁUGA BOŻY MIGUEL MAÑARA I JEGO WIZJA ŚMIERCI

SIERVO DE DIOS MIGUEL MAÑARA Y SU VISIÓN DE LA MUERTE

Res u m e

Desde los mediados del siglo XV, venía existiendo en Sevilla la Hermandad de la Santa Caridad, dedicada al enterramiento de los ajusticiados y ahogados. Su época del máximo esplendor y gloria está relacionada con la figura carismática de Don Miguel Mañara y Vicentelo de Leca y Colona quien vivió en esa ciudad en 1627-1679 hoy día en los umbrales de la beatificación, y muy amenudo confundido con Don Juan Tenorio, que según los relatos llevó una vida desordenada y llena de aventuras. Mañara desarrolló en la iglesia de *La Caridad* de Sevilla uno de los programas iconográficos más sugerentes del arte moderno europeo, relativo al misterio de la muerte. La clave de su entendimiento son dos pinturas de Juan de Valdés Leal, de 1672, llamadas *jeroglíficos de las postrimerías* o *jeroglíficos de la muerte*. Se refieren a dos aspectos de la muerte: el fin y el principio. El fin de la vida terrestre, que llega *In ictu oculi*, señala la miseria de este mundo y sus riquezas. Al mismo tiempo, la muerte lleva al hombre al juicio particular en el que será juzgado según su vida terrestre, lo cual queda plasmado en *Finis gloriae mundi*. Los *jeroglíficos de la muerte* en *La Caridad* de Sevilla resaltan las verdades de la fe básicas relativas al término de la vida del hombre: la muerte, el juicio, el estado de la felicidad eterna o de la condenación, dependiendo de la balanza de sus actos. Garantizan su inclinación las obras de caridad que aseguran la salvación. De esta manera la caridad se convierte en el antídoto de la muerte, uniendo las pinturas de Murillo de la nave del templo y el retablo del altar mayor con las imágenes de Valdés Leal, y unifica varios hilos temáticos.

DARIUSZ ADAMCZYK
UJK w Kielcach

Studia Sandomierskie
16 (2009), z. 3-4

Streszczenie

Soteriologiczny charakter dzieła stworzenia

Stworzenie świata przez Boga osobowego stanowi zasadniczą prawdę Pisma Świętego. Jest ona związana z historią zbawienia. Akt stworzenia należy do zbawczych planów Bożych, jest początkiem zbawczego dzieła Boga, które stopniowo urzeczywistnia się w czasie i osiąga punkt kulminacyjny w Chrystusie. Świadczy o tym zbawczy kontekst tekstów dotyczących stworzenia zarówno w Starym, jak i Nowym Testamencie. Boży plan w stosunku do człowieka od początku zmierza do końcowej pełni. Już Stary Testament stopniowo otwiera się na perspektywę ostateczną i definitywną. Jezus Chrystus łączy w sobie wydarzenie stworzenia i zbawienia. Bóg dokonuje swego dzieła przez Chrystusa. On napełnia starotestamentalne oczekiwania nową rzeczywistością. Dokonuje niejako nowego stworzenia w eschatologicznej perspektywie „nowego nieba i nowej ziemi” jako wspólnoty losu świata i człowieka.

The Soteriological Dimension of Creation

Summary

The creation of the world by God is one of the main truths of the Holy Scripture. It is strictly connected to the history of salvation. The act of creation belongs to the salutary plans of God and it is the beginning of them. The salvation evolves gradually through the history and reaches its climax in the Christ. The Old and the New Testament texts testify to the salutary context of the creation. God's plan in relation to mankind proceeds towards the final plenitude. Already the Old Testament is open on that final perspective. Jesus Christ unites in himself both the event of creation and salvation. God fulfils his work by the Christ. He leads the Old Testament expectations to a new reality. Through the mystery of Redemption he recreates the old creation in the eschatological perspective of *new skies and new earth* in the vision of the united destiny of the world and the mankind.

Translated by Krzysztof Tyburowski

streszczenie

**PROBLEM OBRONY ŻYCIA NOWORODKÓW
W PIERWSZYCH WIEKACH KOŚCIOŁA**

Omawiane w artykule zagadnienie było bardzo aktualne w starożytności chrześcijańskiej. Zarówno w antycznej Grecji, jak i w Rzymie stosowany i usankcjonowany prawem był bowiem zwyczaj porzucania, lub zabijania noworodków, zwłaszcza dziewczynek i kalek. Chrześcijanie nie akceptowali takich zachowań. Wielu pisarzy chrześcijańskich takich jak autor *Listu do Diogneta*, Atenagoras, Minucjusz Feliks, Tertulian, Bazyli, Teodoret z Cyru, Cezary z Arles i inni potępiają tego rodzaju praktyki. Również prawodawstwo kościelne nakładało za tego rodzaju przestępstwa surowe kary. Kościół więc, mimo presji środowisk pogańskich, jednoznacznie bronił życia niemowląt.

**LA CUESTIÓN DE LA PROTECCIÓN DE LA VIDA
DE LOS NIÑOS RECIÉN NACIDOS EN LA IGLESIA PRIMITIVA**

Sumario

El problema presentado en el artículo era muy actual en la antigüedad cristiana. La legislación griega y romana sancionaba la costumbre de abandonar, o bien de matar los niños recién nacidos, sobre todo las niñas y los minusválidos. Los cristianos, por supuesto, no aceptaban esta costumbre cruel. Muchísimos escritores cristianos (p.ej. autor de *Epístola a Diogeneto*, Atenágoras, Minucio Félix, Tertuliano, Basilio, Teodoreto de Ciro, Cesáreo de Arles y los demás) condenan esas prácticas crueles. La legislación eclesial preveía también castigos severos para quienes cometían ese delito. La Iglesia de entonces, a pesar de la presión pagana, explícitamente defendía la vida de los recién nacidos.

Traducido por Krzysztof Tyburowski

**KONTEKST HISTORYCZNO-KOŚCIELNY
DOKUMENTU BENEDYKTA XVI *SUMMORUM PONTIFICUM*
Z 7 LIPCA 2007 R.**

Streszczenie

Niniejszy artykuł jest analizą z punktu widzenia historyczno-kościelnego problemu pastoralnego dotyczącego przywrócenia do praktyki duszpasterskiej Kościoła rzymsko-katolickiego formy mszy i sakramentów sprzed reformy posoborowej, który to problem pojawił się po promulgacji Listu Apostolskiego Benedykta XVI w formie Motu Proprio *Summorum Pontificum*. Analiza obejmuje cały kontekst, który doprowadził do tak istotnej dla życia Kościoła papieskiej decyzji. Autor naświetla omawiany problem przede wszystkim w kontekście licznych wypowiedzi samego kard. Josepha Ratzingera / papieża Benedykta XVI oraz przedstawicieli Kościoła w najwyższy sposób odpowiedzialnych za kształt liturgii.

Riassunto

L'articolo presente tenta di essere un'analisi dal punto di vista storico ed ecclesiastico del problema pastorale riguardante il ritorno alla vita della Chiesa delle forme liturgiche anteriori alla riforma postconciliare. Il detto problema apparve dopo la promulgazione della Lettera Apostolica *Summorum Pontificum* di Benedetto XVI. L'analisi prende in considerazione tutto il contesto che ha spinto il Sommo Pontefice alla decisione così importante per la vita della Chiesa contemporanea e spiega, soprattutto per mezzo di numerose citazioni degli autori responsabili per la forma della liturgia, il problema delicato della nuova situazione liturgica.

MAREK DELONG
Katedra Politologii Uniwersytetu Rzeszowskiego

Studia Sandomierskie
16 (2009), z. 3-4

POLSKA INTELIGENCJA KATOLICKA – DIALOG Z LIBERALIZMEM

The Polish Catholic Intellectuals – a Dialogue with Liberalism

Summary

The objective of this paper is to present the profile of an ideological trend which is popular among Polish catholic intellectuals. According to this trend, it is possible to establish a dialogue between Catholicism and liberalism.

In Poland after 1989 we can notice a conflict between Church and liberal democratic State. The conflict concerns not only Church and State, but also philosophical and ideological side of both institutions. This fact does not mean that liberalism cannot be reconciled with Christianity/Catholicism. There is a doctrine that is just called Christian liberalism. Its existence is closely related to social education of pope John Paul II.

Spokesmen who want to reconcile both traditions, try to prove that a dialogue between Christianity and liberalism is possible. This dialogue, however, does not threaten with the loss of Catholic identity. Attention still can be drawn to many contentious issues between social doctrine of the Catholic Church and political liberalism, but evolutionary changes in their interaction are undisputed.

KS. WITOLD JEDYNAK
Instytut Socjologii Uniwersytetu Rzeszowskiego

Studia Sandomierskie
16 (2009), z. 3-4

KONCEPCJA DUSZPASTERSTWA CHARYTATYWNEGO WEDŁUG POLSKIEGO SPOŁECZNIKA BISKUPA JÓZEFA SEBASTIANA PELCZARA (1900-1924)

Streszczenie

Proponowana i wdrażana przez biskupa Pelczara koncepcja duszpasterstwa charytatywnego czerpie swoje doktrynalne założenia z nauczania społecznego Kościoła, dla którego pierwszym i podstawowym źródłem jest Ewangelia. Ordynariusz przemyski uważał, że działalność charytatywna powinna objąć swoim zakresem wszystkie klasy społeczne i grupy wiekowe, ze szczególnym uwzględnieniem chorych, sierot i dzieci opuszczonych. Nie może ona ograniczać się jedynie do pomocy doraźnej i spontanicznej, ale musi mieć wymiar instytucjonalny. Dlatego w duszpasterstwo charytatywne prowadzone pod patronatem Kościoła powinni

zaangażować się wszyscy wierni, którym pozwala na to status społeczny, posiadane mienie, a także predyspozycje fizyczne, niezbędne do ofiarnej pracy na rzecz chorych, potrzebujących i cierpiących.

The Idea of the Charity Pastoral Care according to Bishop Józef Sebastian Pelczar (1900-1924)

Summary

Bishop Józef Sebastian Pelczar's idea of the charity pastoral care was deeply-rooted in doctrinal principles of social Church teaching for which a very fundamental and primary source is the Gospel. The ordinary of Przemyśl was convinced that all social classes and age groups, with special attention paid to ill people, orphans and abandoned children, should be subject to charity care. This charity work can not only be limited to stopgap and spontaneous help but it should have an institutional dimension. Therefore all the faithful should be involved into charitable and pastoral work conducted under the patronage of the Church. All the faithful should be dedicated to work for the needy, ill and suffering people.

JANUSZ MARIAŃSKI
Wydział Nauk Społecznych KUL JP II w Lublinie

Studia Sandomierskie
16 (2009), z. 3-4

**PRZYNALEŻNOŚĆ DO RUCHÓW I WSPÓLNOT RELIGIJNYCH
W KOŚCIELE KATOLICKIM**

Streszczenie

W Polsce nowe ruchy i wspólnoty religijne oraz stowarzyszenia katolickie są stałym elementem struktury społecznej Kościoła katolickiego i stanowią o wewnętrznym bogactwie i różnorodności w parafiach. W ugrupowaniach tych ich członkowie uczą się postaw i zachowań innowacyjnych w dziedzinie wiary, ale przede wszystkim odpowiedzialności za Kościół i udział w jego misji. Nowe ruchy religijne w Kościele są przedmiotem wielu analiz socjologicznych. W niniejszych rozważaniach socjologicznych omówimy skrótowo obecność tych ugrupowań w społeczeństwie polskim i w Kościele. Nowe ruchy i wspólnoty religijne oraz stowarzyszenia katolickie wychodzą naprzeciw zapotrzebowaniu na nowe formy religijności i duchowości. Nowe ruchy i wspólnoty religijne oraz stowarzyszenia katolickie wypełniają próżnię społeczną istniejącą w wielu parafiach polskich między parafianami czy katolikami a szerszymi strukturami społecznymi. Przyczyniają się do rozwoju życia religijnego i przeciwdziałają traktowaniu Kościoła jako „agencji usługowej”. Stają się one czynnymi podmiotami w Kościele, aktywnymi uczestnikami bezpośredniej ewangelizacji oraz twórcami społecznej i moralnej odnowy. Owoce pracy grup i wspólnot odnowowych staje się umocniona religijność, a często także misyjne i ekspansywne duszpasterstwo w parafii. Poprzez aktywizację małych grup religijnych na terenie parafii jest możliwe uaktywnienie laikatu, zharmonizowanie dążeń wielu osób wokół wspólnego dobra.

*The Attachment to the Religious Movements and Communities
In the Catholic Church*

Summary

New religious communities and movements including Catholic associations constitute a permanent element in the social structure of the Roman Catholic Church in Poland and show her inner richness and heterogeneity on the parish level. By adhering to such groups their members learn how to be innovative in the realm of faith, and most of all they learn to be responsible for the Church and her mission. New religious movements in the Church are the subject of numerous sociological analyses.

The paper provides a concise sociological discussion of these groupings in Polish society and the Church. New religious communities, movements and Catholic associations come half way to meet the need for new forms of religiosity and spirituality. New religious communities and movements along with Catholic

associations fulfill a social vacuum present in many Polish parishes. They also contribute to growth of religious life and counter looking upon the Church as merely a “service agency” operating independently of its parishioners. These associations are becoming active entities of the Church in the fields of evangelization and social and moral renewal. Thus, the fruits of the work of the people affiliated with these innovative groups are becoming visible in a stronger religiosity and often also in the mission-orientated pastoral ministry in a parish. Through activation of such small religious communities, lay people are getting more meaningfully involved in parish life, and the efforts of these many people can be harmonized around the common good.

Translated by Stanisław A. Wargacki, SVD

KS. WOJCIECH PIETRASZEK
Wydział Zamiejscowy KUL JPII w Stalowej Woli

Studia Sandomierskie
16 (2009), z. 3-4

GENEZA RELIGII U SANTAYANY

SANTAYANA'S GENESIS OF RELIGION

Summary

George Santayana, the author of *The Interpretation of Poetry and Religion*, *The Reason in Religion*, *The Idea of Christ in the Gospels*, had ambivalent attitude towards religion: he sympathised with Christianity (especially Catholicism), but at the same interpreted the genesis of religion in a naturalistic manner. He was a decisive materialist, therefore he treated man's psychological life and culture as a product of matter. It was Santayana's belief that religion is an incorporation of human aspirations and ideals, a poetic transformation of everyday experiences, a product of imagination and emotions, a symbolical and metaphorical expression of human moral needs, a beauty devoid of the objective truth and real subject. He treated the evangelical message about Christ as a poetic personification of human life. Santayana's conception of religion does not tally with historical realities and is intrinsically incoherent. At times he spoke about “ultimate religion”, the object of which is not the personal and transcendent God but a group of human values.

KS. ANDRZEJ SOŁTYS
Politechnika Rzeszowska

Studia Sandomierskie
16 (2009), z. 3-4

O NIEKTÓRYCH REDUKCJONIZMACH DOTYCZĄCYCH POZNAWANIA I ISTOTY MIŁOŚCI

SUR QUELQUES-UNS RÉDUCTIONISMES QUI CONCERNENT LA CONNAISSANCE ET L'ESSENTIEL DE L'AMOUR

Résumé

Le problème de l'amour engage toutes les générations. Il en témoigne la quantité des publications modernes sur ce sujet. Toutefois le grand chiffre de ces publications nous n'approche pas nécessairement à une compréhension suffisant du problème de l'amour. Par contre souvent ces publications nous éloignent de sa appréhension particulière, parce qu'elles causent plusieurs fois une contorsion du phénomène de l'amour. Dans l'article présent l'auteur interroge quelques modernes simplifications sur l'appréhension de l'amour. Quelques-unes concernent la façon de la connaissance de l'amour, les autres toutefois sa nature. L'auteur analyse ces réductionismes et présente son point de vue sur le sujet de la façon de connaître l'amour et son essentiel. Il ajoute à la conclusion, que l'amour est un phénomène immatériel, qui se manifeste désintéressément à travers les fonctionnements immatériels du sujet, dans lesquels la personne est affirmée pour elle même. Ces

fonctionnements doivent être réalisés avec l'intention de tels fonctionnements désintéressés, afin qu'ils soient le plus congruents au homme en qualité de personne.